

Kongres se ta teden ne bo prelegnil radi dela

Zakonskih predlogov za bolniško zavarovanje in za pomoč zolstva se kar ne more lotiti.

WASHINGTON, D.C. — Kongres se ta teden ne bo prelegnil od dela. Slovesno praznovanje astronava Glenna mu je prišlo kar prav, da se še enkrat pogovori o političnih posledicah Kennedyevega poraza ob priliki glasovanja o novem tajništvu za mestne zadeve. Demokratski voditelji so še zmeraj precej poparjeni in se borijo, da bo sedaj dobila znana koalicijska republikanskih in južnih demokratskih kongresnikov še več poguma in da bo skušala ubiti vse važnejše zakonske predloge iz Kennedyevega zakonodajnega programa. Koalicijska želi torej igrati isto vlogo kot jo je lani z velikim uspehom.

V Domu

Demokratski strategji na Kapitolu sedaj premišlujejo, kako bi se ognili ponovnemu porazu glede bolniškega zavarovanja. Znani odbor predstavnškega doma za "sredstva in taktiko" doma se kar ne more ogreti za zavarovanje, dasiravno ga je administracija ta teden zopet uradno opozorila, da je treba zakonski načrt vzeti v pretres. Nekateri demokrati se kar bojijo, da bo načrt doživel isto usodo kot načrt za novo tajništvo in da bo ostala edina tolažba: dobro agitativno sredstvo za jesenske volitve proti vsem tistim, ki bodo pomagali pri pokopavanju zakona o bolniškem zavarovanju.

Isti odbor predstavnškega doma tudi ni nič kaj pri volji, da bi sklepal o znanem načrtu, da se število kongresnikov dvigne od 435 na 438. Lahko se zgotovi, da ga bo pokopal še ta teden. Kongresniki iz tistih držav, ki bodo imele od povečanja indirektno škodo, so namreč že začeli godrnjati, da ni prav, da bi predsednik doma McCormack smel uživati privilegije.

V Senatu

V senatu bodo obravnavali večina strokovne zakone. Na dnevnem redu je zakon o pooblastilu, ki daje predsedniku pravico, da se z adolži še za 2 milijona. Pristojni senatni odbor bo tudi obravnaval vprašanje povišanja poštnih pristožbin, ki jih je predstavniški dom že odobril. Upajo, da jih bo odobril tudi senat.

Administracija bi rada videla, da bi Kongres začel še ta teden obravnavati osnutek o pravnem zakonu. Kongres ji tega veselja ne bo napravil. Pač pa bo pododbor predstavnškega doma začel zasliševati interese o zakonu, ki zahteva šolsko integracijo v tistih šolah, ki prejemale federalne podpore. Zasliševanja bi se morala tudi začeti o trgovskem in carinskem zakonu, toda na Kapitolu

Novi grobovi

Anton Šabec

V nesreči, ki se je pripetila na novi Marginal Drive in Nottingham Rd., je bil Anton Šabec s 17915 Dillewood tako hudo poškodovan, da je čez par ur preminul v Euclid Glenville bolnici. Pogreb oskrbuje Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavod. Pokojni je bil eden najbolj znanih časnikarjev med ameriškimi Slovenci, saj je sodeloval v raznih časnikih pri Glasu Naroda, pri Glasu Svobode, pri Enakopravnosti, pri Ameriški Domovini in zadnja leta kot clevelandski dopisnik pri čikaški Prosveti.

Leopold Mohorčič

Včeraj je umrl Leopold Mohorčič, 15805 Arcade Ave., v starosti 69 let. Preden je šel v pokop, je delal pri Atlas Car & Mfg. Co. Tukaj zapušča soprogo Jennie, hčeri Alice Scaife in Rose Zigmam in vnuku. Bil je član Društva France Prešeren št. 17 SDZ.

Na mrtvaškem odru bo v Mullally pogrebem zavodu, 365 E. 156 St., od 7. do 10. ure zvečer v sredo in od 2. to 4. pop. in 7. do 10. zvečer v četrtek. Pogreb bo v petek pop. ob enih na Highland pokopališče. Zastopnik društva France Prešeren se bo poslovil od pokojnega v pogrebem zavodu.

Joseph Planisek

Po dolgi bolezni je preminul v bolnici Joseph Planisek st., star 80 let, stanujoč na 7720 Cleveland Akron Rd., Hudson, Ohio. Bil je vdovec, soproga Anna je umrla junija 1961. Zapušča otroke: Anno Fabian (poprej Stopar), ki vodi delikatesno trgovino na Boston Hts., Mary Batich (poprej Terchek), Anthony, Josepha ml., Edwarda, ki vodi Super Value Store na 854 E. 185 St., Victorio Chinchar, Roso Arko, Jennie Peterlin in Lillian Yuko, 18 vnukov in 9 pravnukov in več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Višnjici. V Ameriki je bil 60 let. Bil je ustanovni član Društva sv. Vida št. 25 KSKJ, Društva

ni nobenega veselja, da bi prizadeti odbori že sedaj začeli griziti v to kisljo jabolko.

Tako bo ta teden potekal na Kapitolu med političnim filozofiranjem in strokovnim delom. Torej nobene prilike za senzacije!

Mezdna pogajanja v jeklarski industriji so se zataknila

WASHINGTON, D. C. — Ob začetku mezdnih pogajanj v jeklarski industriji so optimisti čbetali, da se bodo uspešno zaključila že začetkom marca. Kot navadno, so se uredili, kajti pogajanja do sedaj še niso prišla do glavnih spornih točk. Vrtijo se okoli njih kot mačka okoli vrele kaše, vendar so glavni obrisi bodočega sporazuma že otipljivi.

Unije bodo dosegle kakih 13 do 16 centov zboljšanja. To bi odgovarjalo znani formuli, da se je delovna storilnost dvignila v jeklarski industriji za okoli tri odstotke in da toliko lahko znašajo priboljški, ki naj jih delavci dobi. Vprašanje je, kakšna naj bo osnova za 3%. Unija jemlje čisto mezdno, ki je nekaj pod tri dolarje na uro, jeklarne pa pravijo, da je treba vračunati tudi "obrobne koristi," ki znašajo okoli dolar na uro. Za unije je torej baza osnovna mezdna \$3, za jeklarne pa skupen delavčev dohodek v višini \$4, O tem so se jeklarne

Blejsko jezero št. 27 SDZ, član Združenih bratov SNPJ, International Association of Machinists Union Local No. 584, ustanovni član fare Marije Vnebovzete. Do upokojitve pred 15 leti je bil zaposlen 47 let pri New York Central železnici. Pogreb bo v petek zjutraj ob 9:15 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob desetih, nato na sv. Pavla pokopališče. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Jakob Crumrine

V Metropolitan General bolnici je preminul Jakob Crumrine, star 71 let, stanujoč pri družini Krall na 16011 Waterloo Rd. Bil je vdovec. Tu nima sorodnikov, bil je prijatelj družine Anton Baraga, ki oskrbuje pogreb. Zaposlen je bil dolgo let pri Euclid Race Dairy. Pogreb bo danes popoldne ob enih iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152 St. na Hillcrest pokopališče.

Nikito bomo gledali in poslušali na - TV!

Dogovori o nastopu Nikite Hruščeva na ameriški televiziji in Kennedyja na ruski se bližajo zaključku.

WASHINGTON, D. C. — Iz vladnih krogov prihajajo vesti, da sta vladi Združenih držav in Sovjetske zveze blizu sporazuma o nastopu Nikite Hruščeva na ameriški televiziji in istočasnem nastopu Johna F. Kennedyja na ruski televiziji. Nastop je predvidoma določen na 24. ali 25. marec.

Vsak naj bi govoril po 15 minut in njun nastop naj bi bil v ruščini, oziroma v angleščini, pa nato takoj preveden v domače jezike poslušalcev. Govora bosta posneta na film in predvajana nekako ob istem času. Razgovori o tem nastopu so se začeli v januarju med predsednikovim tiskovnim tajnikom P. Salingerjem in tiskovnim tajnikom sovjetske vlade M. Harlamovom v Parizu v okviru "kulturne izmenjave" med Ameriko in Sovjetsko zvezo.

Predsednikov tiskovni tajnik Salinger je dejal, da trenutno še ni "nobenega dogovora" o omenjenem nastopu na televi-

AFL-CIO voditelji za pravočasno podaljšanje podpiranja brezposelnih

BALL HARBOR, Fla. — Izvršilni odbor AFL-CIO unij je imel ta teden svoje redno zimsko zasedanje in na njem obravnaval tudi vprašanje brezposelnih podpor.

Kot smo že večkrat opozarjali, so med brezposelnimi delavci nekatere skupine, ki so po brezposelnosti prav posebno prizadete. To so tisti delavci, povečini že starejši in družinski očetje, ki iščejo delo že pol leta in ga ne morejo dobiti; ali nimajo primerne kvalifikacije ali pa jim nagajajo leta. Takih je okoli pol milijona in zanje potekajo brezposelne podpore s 1. julijem, ako sedajni izredni federalni zakoni ne bodo pravočasno podaljšani.

AFL-CIO unijski voditelji zahtevajo, naj Kongres pravočasno izglasuje McCarthy-Kingov zakon, ki tajno ureja podpiranje te skupine brezposelnih. Zakonski osnutek ne predvideva samo povišanih brezposelnih podpor, ampak tudi podaljšanje podporne dobe preko pol leta.

Ker prizadeti brezposelni delavci ne morejo ostati na cesti, bi morale zanje skrbeti socialne ustanove držav in mest, kar bi pomenilo iste stroške, toda to bi pomenilo udarec za moralno brezposelnih, ki bi jih razmere potisnile v kategorijo navadnih prosilcev za milostno podpore, ki jih odreja socialno skrbstvo kar po svoji uvidevnosti in brez vsake pravne obveze.

Predsednik želi mirovni zbor podvojiti

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Kennedy je predložil Kongresu podvojitev mirovnega zbora do konca junija 1963, ker je v prvem letu svojega obstoja "izpolnil pričakovanja."

Število prostovoljnih članov zbora naj bi se povečalo od sedanjih 2.400 na 6.700. V ta namen je predsednik Kongresu predložil tudi povišanje proračuna zbora od \$30.000.000 na \$63.750.000.

ziji, kljub temu pa v poučenih krogih poudarjajo, da je potrebna le še objava doseženega sporazuma.

Sovjetija svari ZDA pred vojno v Juž. Aziji

Pravda, uradno glasilo Sovjetske komunistične partije, je včeraj opozorila Združene države, da s svojo povečano pomočjo Južnemu Vietnamu tvegajo vojno v južni Aziji.

MOSKVA, ZSSR. — Ameriška pomoč Južnemu Vietnamu, ki je omogočila v zadnjem času uspešnejši nastop proti komunističnim gverilcem, je vznemirila najprej rdečo Kitajsko in Sev. Vietnam, da sta začela protestirati proti ameriški "agresiji," sedaj pa se je oglasila tudi Sovjetska zveza. Pravda, glasilo Komunistične partije, je posvarila Združene države, da utegne imeti njihova povečana pomoč Južnemu Vietnamu nevarne "posledice" za vso jugovzhodno Azijo.

Pričakujejo, da se bo Sovjetska vlada obrnila na Veliko Britanijo, s katero sta predsedovali konferenci v Zenevi, kjer je bilo leta 1954 sklenjeno premirje za vojno v Indokini. Na osnovi teh sklepov je bila poslana v Vietnam posebna mednarodna komisija, sestavljena iz Indijcev, Kanadčanov in Poljakov, da nadzira premirje. Podobne komisije so bile imenovane tudi za Laos in Kambodžo. Velika Britanija in Sovjetija se smatrata za odgovorni za izpolnjevanje določb ženevskega premirja. Tako sta posredovali v Laosu in sedaj naj bi po moskovskem predlogu tudi v Vietnamu. Velika Britanija je nedavno zavrnila zadevni sovjetski predlog in odvrnila Moskvi, da leži glavna odgovornost za sedanje razmere v Južnem Vietnamu pri komunistih v Sev. Vietnamu, ki skušajo s pomočjo rdečih gverilcev vreči tamkajšnje vlado in se polastiti oblasti.

Irška republikanska armada se odrekla nasilju

DUBLIN, Irska — Irška republikanska armada se je v zadnjih petih letih močno trudila, da bi z nasilji dosegla združitev irskega otoka. Kljub vsem naporom in žrtvam ni mogla prisiliti Angležev, da bi pristali na združitev severne Irške (Ulstra) z irsko republiko, za kar se sicer zavzema tudi sama irska vlada.

Podzemna irska nacionalistična organizacija je sedaj izjavila, da se odpoveduje nasilju, ker ji irski narod ne nudi dovolj podpore.

Čombe hoče zahodno jamsivo za varnost!

Predsednik Katange je pripravljen iti na razgovore s predsednikom vlade Adulo, če mu jamčijo zahodne sile osebno varnost.

ELISABETHVILLE, Kat. — Predsednik Moise Čombe je zaprosil Združene države, Vel. Britanijo in Francijo, da mu jamčijo osebno varnost, če gre na razgovore s predsednikom kongoške vlade Adulo. Združeni narodi so mu tako varstvo že dali, toda na to se ne zanese popolnoma. Čombe ima slabo skušnjo z osrednjo vlado. Lansko spomlad ga je na sestanku v Coquilhatvillu dala prijeti in ga spustila šele, ko je pristal na njene zahteve.

Diplomati zahodnih sil, pa tudi Združeni narodi so mnenja, da je Čombe iskren, ko poudarja svojo pripravljenost k razgovorom s predsednikom kongoške vlade, ki naj uredi odnose med osrednjo vlado in Katango. Zahodni diplomatje bi radi dosegli sestanek Čombeja in Adule, predno bi prišlo do novega vojaškega spopada, o katerem je bilo koncem tedna kar precej govora. Nevarnost za tak spopad obstoji v težnji osrednje vlade poslati svoje čete v Severno Katango. Vodstvo ZN v Kongu je domači vladi to odsvetovalo, ker v tem ne vidi nobene dejanske potrebe, izvedba načrta sama pa bi napravila slabo voljo v Katangi in otežila sporazum.

Argentina dobila od ZDA 150 milijonov dol posejila

WASHINGTON, D. C. — Naša federacija je dala Argentini novo posojilo v znesku \$150.000.000 v okviru akcije "Zveze za napredek." Ali ga je dala s pravo utemeljitvijo, to je še sporno vprašanje.

V Argentini se vladni nasprotniki smejejo ameriški zunanji politiki, ki je oznanila, da bodo nova posojila vezana na gospodarske in socialne reforme, sedaj pa je Frondizi dobil denar na roko brez vsakih obvez, ki bi odgovarjale duhu akcije "Zveze za napredek."

Pravijo, da je to običajna ameriška "doslednost," ki jo bodo razne države v Latinski Ameriki razumele tako, da je "Zveza za napredek" samo zastava v zraku, v resnici pa jih bo Amerika podpirala na dosednji način. Takega mnenja so tudi nekateri naši politiki v Washingtonu. Novo posojilo bi zato utegnlo sprožiti živahne politične debate v prestolici.

Iz Clevelanda in okolice

Pomlad ni več daleč — Frank Segulin z 20341 Arbor Ave. je videl včeraj dopoldne na svojem vrtu prvega robina. Da spomladi torej ni več daleč, pa čeprav je bilo včeraj še kar mrz.

Ogenj v Cuyahoga Heights — V Varnish Products Co. na 508 Harvard Ave. je prišlo do eksplozije nitro-celuloze, ki so jo imeli v sodih. Silna vročina je vžgala dve bližnji poslopji, eno last Curtis Mfg. Div. od U.S. Air Compressor Co., drugo last National Can Co. K sreči ni bil nihče ranjen. Gasilcem iz Cuyahoga in Newburgh Heights in Clevelanda se je posrečilo ogenj pogasiti. Škoda je sorazmerna.

Ponudbe sprejemajo — Čeprav še niso odstranjene vse pravne zapreke za izvedbo takozvanega Erieview načrta, je mesto vendar začelo sprejemati ponudbe za rušenje 31 poslopj na prostoru, določenem za gradnjo novega predela.

Obtožena umora — James Sims z Woodland Ave. in Morton Hollman z E. 5 St., sta bila obtožena, da sta ustrelila Williama Beasleya na Jim's Gulf Service Station na 3005 Woodhill Rd. in odnesla okoli \$220. Tekom zasliševanja sta priznala, da sta izvedla tudi rop v Laugin's Cafe na 4502 St. Clair Ave. 16. februarja letos, kjer sta odnesla okoli tisoč dolarjev. Hollman je pri tem ustrelil strežnico Mrs. A. Kulas, potem ko ji je grozil, da jo bo posilil. Pri ropih je z omejenimi, ki še nista polnoletna, sodeloval 16 let stari William Wells.

Iz bolnišnice — Iz bolnišnice se je vrnila Mrs. Hermina Svajger z 1109 Norwood Rd. Prestala je tri težje operacije. Zahvaljuje se za obiske, darila in pozdrave.

Še ameriški poveljniki se pri zdravi pameti?

LONDON, Ang. — Tako se je spraševal na javnem trgu sredi Londona lord Russell, ki bo v maju dočakal 90 let, pa še zmeraj vodi gibanje za boj proti atomskemu vojskovanju. On je tudi oče ideje, da je boljša kapitulacija pred komunizmom kot atomska vojna.

Ob strupenem mrazu in divjem vetru je pod Nelsonovim spomenikom žigosal ameriške generala in admirale. Spraševal je, "ali so še pri zdravi pameti", ker se tako vneto zalagajo za atomskim in vodikovim orožjem. Radi mraza je mož tekom svojega govora skoraj omagal, toda ugnati se ni dal. Vztrajal je, dokler ga niso njegovi pristaši po končanem shodu odnesli z odra. Posebno se je znašal nad admiralom Radfordom in generalom Twinningom. S pisano besedo mu je pomagal znani ameriški levičarski učenjak dr. Pauling. Njegov govor so zborovalcem kar prebrali.

Poskus, da bi zborovanje predelali v demonstracijo, se ni posrečilo. Je bilo pač premraz tudi za zborovalce, ki so bili mlajši od lorda Russella.

Kanada daleč spredaj

OTTAWA, Can. — Kanadske papirnice izdelajo petkrat več papirja kot papirnice v vseh deželah komunističnega bloka.

Vremenski prerok pravi:

Dež, popoldne sneg. Najvišja temperatura 36.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:
\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Zed. držav:
\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; -4.50 for 3 months.
Canada and Foreign Countries:
\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months.
Friday edition \$4.00 for one year.

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83 No. 42 Wed., Feb. 28, 1962

Slovenska beseda

Za otvoritev razstave slovenskega zamejskega tiska v Torontu preteklo soboto je pisatelj g. Karel Mauser sestavil ogovor, ki je po svoji tehtnosti vreden, da ga pozna širša slovenska javnost. Glasi se:

II.

Zde se vam pretrane te besede, toda na žalost niso, dragi prijatelji. Z iskreno bolečino gledam na propadanje besede med nami. Vedno sem jo ljubil, vedno sem ji želel sreči in ji vdano po svojih močeh služiti. Bridko je misliti, da vsa naša emigracija skupaj z veliko muko in z žrtvami posameznikov, še izdaja toliko in toliko slovenskih stvari. Koliko je mohorjanov med nami? Koliko jih je zlasti med inteligenco, ki kupuje knjige Slovenske kulturne akcije, EURAMA in Studiae Slovenicae? Kdo kupuje revije, kdo naroča slovenske časopise? Vem, da ne more vsak vsega, toda koliko je slovenskih družin, ki sploh nimajo ničesar. Ne mohorjevih knjig, niti slovenskega časopisa.

Ne govorim nocoj zato, da bi komu vsiljeval svoje mnenje, da bi koga silil, naj naroči to ali ono. Prva postavka, s katere gledam na celo našo emigracijo in njeno življenje je: Vsi smo Slovenci. To je naše bistvo.

Druga postavka ima lahko več vej. Na kulturno in politično bodočnost Slovencev morda gledava različno. Ti imaš svoje mnenje in jaz svojega. Med nama so miselnosti trenja, toda moja misel in tvoja misel je v skladu z moralnimi principi, tudi ti veruješ v duha, v besedo, v ljubezen. Zavoljo tega ti bo morda bližja revija in časopis in knjiga, ki potrjuje tvojo misel. Sezi po tem, kar ti je ljubo, v korenini sva skupaj. Oba se stikava v domači zemlji, v zgodovini njenega trpljenja in njene slave. Stikava se v besedi, in upanju, da bova nekoč z vsemi Slovenci stala v večnosti, ker bodo naša miselnost trenja dobila popolno spoznanje. Tedaj bomo vse razumeli, razumeli bomo drug drugega, zakaj tedaj ne bo več preteklosti ne bodočnosti, tedaj bo vse sama presijana sedanjost.

Dragi prijatelji, ne bi želel biti predolg. Z iskrenim zaupanjem se obračam na vsakega izmed vas, da bi pustil nocoj v svojem srcu prostor za slovensko besedo in če jo je zgubil, da tava mimo njega, da bi jo ljubo prijel za roko in pripeljal v svoje srce nazaj. Da bi ta beseda, ki že tisoč let poji slovenskega človeka, mogla spet proniciti vate, da bi skozi to besedo kot skozi brušeno steklo gledal nazaj, svoje bedno otepanje z življenjem. Majhna bo morda slika, ki jo boš videl, toda lepa bo in tvoja bo, v njej bo vse tisto, kar bi v življenju morali iskati. Mir, preprostost, ljubezen, upanje in zaupanje drug v drugega.

In to je bistvena naloga naše besede. Da nam posreduje duha, ki nas pripenja na večnost in da nam prižiga luč, s katero si svetimo po gazez tujega sveta.

Naj bi k temu cilju pripomogla vsaj malo tudi vaša rastava dobrega tiska.

Več samozavesti, več poguma!

Slovenci smo katoliški narod z izjemo nekaj deset tisoč v Prekmurju in na Koroškem. Svojo vero smo odneli s seboj v svet in ji v veliki večini ostali zvesti. To velja tako za naseljence v Združenih državah in Kanadi kot za Slovence v drugih deželah sveta.

Vero smo ohranili v svojih stih, velikokrat pa jo zatajimo, jo zamolčimo, ko jo v javnosti naši nasprotniki napadajo. Med tem ko so nasprotniki vere odločni, napadalniki, smo katoličani dostikrat prepohlevni, preboječi. Ne maramo se zameriti, da nam ne bi "škodovalo," da se ne bi morda kdo iz nas norčeval! S tem nasprotnike le podžigamo k še večji vni, ki večji udarnosti, ker upajo, da bodo s svojimi napadi le uspeli. Odločna beseda pri prvem napadu bi jih ustavila, bi jim nemara zaprla sapo, naš molk pa odpira zatvornico njihove protiverske propagande.

Imamo svoje slovenske katoliške liste in revije, imamo jih nemara tudi naročene, pri tem pa beremo tudi veri nasprotno češ, da moramo "slišati obe strani," da bomo tako lažje "nepristransko" sodili. Ta nepristranost, ki jo iščemo v našemu pripričanju sovražnemu tisku, se največkrat spremeni v mlačnost, v neprizadetost, nas pripravi k umiku z bojišča, še predno se je boj začel.

V mesecu katoliškega tiska je prav, če opozorimo na dejstvo, da velja za tisk prav posebno stara ugotovitev: Povej s kom občuješ in povedal ti bom, kdo si! Kdor bere slovenski katoliški list, slovensko katoliško revijo, je brez dvoma katoliški Slovenec, kdor bere in plačuje veri nasprotni in sovražni tisk, je morda še mlačen katoličan, pa bo gotovo prej ali slej prenehal biti tudi to. Trden, zaveden ka-

toliški Slovenec bo imel slovenski list ne samo naročen in ga bo redno bral, ampak ga bo v javnosti tudi vedno odločno branil, se zanj zavzel in ga skušal širiti. V tem pogledu so nam nasprotniki lahko zgled in vzor! Čeprav brez svežega dotoka, ne omagajo, ampak vstrajajo, ni jih strah tudi večjih žrtev za njihovo "stvar"!

Trden in zaveden Slovenec se ne bo v javnosti nikdar bal pokazati, da je Slovenec, ne bo nikdar skušal z okorno ali gladko angleško besedo skriti svoj rod! Na svoj slovenski rod in na svojo katoliško vero smo lahko ponosni vedno in povsod, za nju smo dolžni v vsaki potrebi, ob vsakem napadu dvigniti svoj glas v obrambo!

BESEDA IZ NARODA

Dva Slovence - tri stranke - pa vsaj en časopis!

Cleveland, O. — Naslov teh vrstic že sam po sebi nekaj pove, kakšni smo mi Slovenci, pa naj bo to v rojstni domovini ali v novi adoptirani. Od kod ta pojav, je vprašanje zase. Morda je ena razlaga ta, da spričo okoliščin, razmer, ki so vedno bile in vedno ostanejo, prav majhne, majhne, majcene, se je naša kri pač tako ustalila in je takšna. Če kdo hoče biti prav odkritosrčen, bo priznal, da je doma v stari domovini slišal o Slovincu, ki gospodarsko ni mogel naprej, da je pač zanič, da si ne zna pomagati. Če pa si je obratno kaj pomagal, gospodarsko namreč, pa je bila kritika o njem tale: je pač kje kaj pokradei, kaj prigolfa, saj drugače ni moglo biti. Tu ste videli tudi drug obraz — obraz blede zavisti. Tako je bilo in tako ostane, ker kri je kri!

Iz Kanade je prišla "vesela vest," da so nekateri kanadski Slovenci sklenili in prišli do prepričanja, da jim je potreben nov slovenski list. Tokrat samo — tednik. Ta že izhaja. Torej — drobimo naprej! Nekaj osnovno važnega: človek od danes živi v družbi in kot tak je že vzgojen tako, da ga zanimajo novice. To je danes že vzgojeno, splošno, priročno. Vprašajmo sami sebe, kako se ogovarjamo, kadar se snidemo z znanci, prijatelji, sploh z ljubljeni. "No, kaj pa je kaj novega?" Torej kaj je novega, ne pa kaj bo novega. V takem tempu živimo. Kar je novo danes, ni več novo jutri. Človek ima sedaj že prirojen instinkt, da zve, kaj je ravno sedaj novega. Eno od sredstev, ki naj zadosti temu instinktu, je tudi tiskana beseda. Povsod po svetu imajo tudi druga sredstva, da zadostijo temu instinktu zvedavosti, radovednosti, namreč radio vseh vrste, tudi televizijo.

V novem času, ne ravno danes ali včeraj ali pred nekaj dnevi, so bile misli, ideje, programi raznih združenj, pa naj je šlo za kulturno, politično ali gospodarstvo stran našega življenja tista gonilna sila, ki je zahtevala tiskano besedo, da se člani teh organizacij ali pridobivajo ali obveščajo o stvareh, dogodkih, ki se tičejo ravno teh organizacij. Novi slovenski tednik v Kanadi: ali bo služil samo novicam, ali ima sredstvo za to; ali bo propagiral kake ideje in kakšne so te?

Cisto jasno je, da gre za slovenski krog čitateljev, morda celo novih ali z druge besede — odjemalcev časopisa. Zanimiva je zgodovina takih in podobnih "podjetij" v življenju ameriških Slovencev, tu v ZDA ali v Kanadi, ali kjerkoli na tej zapadni polobli. Da se vse skupaj še bolj drobi, se pri tem ne pomisli na pogoje obstanka tega podjetja. Začne se z beračenjem, se nadaljuje z vzdihovanjem in končno — zaspil. Menda smo ponosni celo na to, da smo vsi? začeli, četudi kmalu žalostno končali!

Novi listič naj bi bil pisan v slovensčini in je namenjen Slovincem tostran morja. Stavil bi predlog, četudi v naprej vem, da bo naletel na neuspeh, se bo izkazal kot neizvedljiv, predlog pa je tale: poskusimo zbrati statistiko, številke, koliko je sploh Slovencev tu v Ameriki. Pri-

znam težave v naprej. Kdo se bo šel izdal za Slovence; kje je organizacija, ki bi to nalogo izvedla, itd. itd. Drugi predlog pa je ta, ta bi ne naletel na nepromotljive težave, koliko je namreč še slovenskih časopisov tu v Ameriki. Razne zavarovalne jednote in zveze izdajajo svoja glasila. Finančni stroški niso tako težko vprašanje, članu se enostavno naloži toliko in toliko prispevkov za glasilo in in stvar teče dalje. Toda: vsa ta glasila so vsaj na prvih najvažnejših straneh pisana v angleščini, to pa radi "businessa." Boste tako tiskano besedo še imenovali — slovenski časopis? Povdarjeno je bilo ponovno in ponovno, da se tudi na sestankih, konvencijah in običnih zborih člani poslužujejo vsaj po polovici angleščine, ko debatirajo in se razgovarjajo. Gre še za kako idejo, ki bi naj podpirala slovensčino in Slovence kot take; slovensčina sama na sebi pa je vprašanje zase; tudi taka kot je in v kolikor jo je.

Slovenski pesnik France Prešeren je bil zapisal tole: Prišli bi bili Slovincem že zlati časi, če klasik bi bil vsak pisar, kdor nam kaj kvasi! To je veljalo za rojstno domovino in slovensčino, ki se je tam oblikovala in končno zoblikovala, da je vredna biti imenovana literarni jezik.

Ameriška slovensčina poglavje zase

Če naj bi novi listič služil pravi slovensčini, naj se odgovorni ljudje zavedajo tegale: ameriška slovensčina je nekaj svojevrstnega, ki bo šla v pozabljene, kajker bodo šli v pozabljene ameriški Slovenci sami. Je otrok ljudi, kakršni so prišli tostran Atlantika, je spričevalo družbe in duha časa, v katerem so se znašili in živeli, pa naj ostane tako in se tudi tako nadaljuje, ker kakega zdravila, ko gre za jezik, enostavno ni. Mi smo v deželi, kjer je eno glavnih sredstev, da se kdo v malem ali velikem sploh pokaže, Publicity, da se pride do Popularity. Da se doseže ta namen, se izrabljajo vsa sredstva.

Igralka tam v Hollywoodu v Kaliforniji, ki ne more sicer naprej ali se bliža tisti stopnji, ko se običajna ameriška družba ne zanima za njo dovolj, se zmisli, da je treba nekaj svojevrstne reklame. Ali da je bila ugrabljena, morda tudi posiljena; ali da se ji je pripetila nesreča, čeprav ni verjetna, toda pisalo se le bo.

V malem smo se nasrkali te publicity tudi mi. Zato je tudi ameriška slovensčina svojevrstna. Pa naj bo tako, ker tako mora biti! Saj ta tukaj tiskana slovensčina z vsjo vsebino je namenjena ravno in samo ameriškim Slovincem. To nalogo tudi vrši. Želja vsakega je, da pride v javnost po "papirju," časopisu. Gorje, če se opusti kako ime tistega, ki se je tudi udeležil pogreba; tistega, ki je kaj daroval, pa ga ni v seznamu dobrotnikov! Vsebinska te slovensčine je tudi ta, da se mora pisati o vsaki osebi, ki nastopa v tej publicity, vse najboljše. In prav je tako! Sicer je tu užleženost in užleženost se ne pojavi več na kakem "kulturnem" polju, ali ne bo pisal več. Je

popolnoma razumljivo, če se kar naenkrat piše o "slovenskih pisateljih," o katerih slovenska književnost, sploh knjige, literarna zgodovina nima niti pojma, o njem ne duha ne sluha. Kako radi pišemo o "kulturnih delavcih," ker vemo, da se jim bo dobro zdelo, če bodo brali, da so kulturni delavci. Zakaj pa ne? Saj je ta tiskana slovensčina namenjena samo ameriškim Slovincem! In zakaj bi jemali veselje do dela, do udeleževanja, ko itak je sploh tako malo gibanja v raznih združenjih!

Morda ima novi listič — to velja sploh za — vsaj podzavestno — za vso "slovensčino," kolikor se še piše, tu v Ameriki, namreč, da gre za ohranitev slovensčine, slovenskega duha v drugem, tretjem rodu, sploh v rodovih, ki prihajajo. Praktično vzeto nam bo vsakdo, ki ljubi resnico, ki gleda na naravni razvoj našega življenja, dal prav, bo rekel, res je tako, če navedemo vsaj primer. Seveda, če teh primerov toliko, da ni vredno preveč jih navajati. Tu rojeni taki Slovinci drugega rodu poznajo slovensčino, v kolikor so se ji privadili, ker so starši, ki so prišli sem, s kvaliteto in obzorjem, kakor so ga pač imeli, doma v družini govorili to slovensčino, ker angleščine niso znali in otrok, ki je seveda kasneje posejal angleške šole, jo je razumel po svoje. "Ali te kaj hitijo pri delu?" tako te vpraša, ker mu je v spominu izraz hiteti, ne vidi pa razločka in ne pozna izraza priganjati k delu, itd., itd. Sicer pa so slovenski izrazi, kakor se jih je ta otrok privadil v tej in taki slovenski družini pač taki, ki jih literarna lepa olikana slovensčina navadno odklanja...

Sicer pa: slovensčina pozna v družini gospodar, gospo, ženo, moža, fanta, gospodično. V eni in isti številki ameriškega časopisa najdeta Mrs., Mr., Miss, in kar je najbolj čudno, da so privlekli od nekdaj neobičajni izraz "soprog, soproga!" "Kako tuje slovenski besedi, pravemu slovenskemu ozračju! Pa naj bo, saj smo v Ameriki in se piše za ameriške Slovence!

Prava slovensčina dela, tudi to gre za družbo in odnošaje, zveze s to družbo, lepo razliko, ko koga ogovarjamo. Mi ogovarjamo znance in prijatelje, s katerimi smo skupaj rasli s Ti. Tiste, katerih tako dobro ne poznamo, ogovarjamo z Vi. To je tudi duh slovenske besede. Angleščina gre svoja pota. Tudi v tiskani besedi ve, kaj hoče. Angleži spoštujejo lastno osebnost. Jaz n. pr. je v angleščini I in samo I in God (Bog) se pišete med navadnimi besedami z veliko začetno črko. Angleži in angleščina celo otroke v družini ogovarja z "you," bi se reklo, da angleško govoreči starši celo svojim otrokom pravijo in jih ogovarjajo z Vi. Od kod so privlekli Slovenci v Ameriki znani "Ti," četudi med popolnoma tujimi ljudmi, je res uganika. Toda smo pač v Ameriki...

Pisati za kak program, širiti kako idejo?!

Slovenci v Ameriki, tudi doma v rojstni domovini, smo poleg drugega, precej domišljivi. Zavedajmo pa se tega: če naj bi sedanji časopisi, lističi ali kartiki služili, skušali širiti kak program ali ideje med Anglo-saksionci na splošno ali katerikoli prav posebej, naj vemo:

Vsak pomembni angleško pisani časopis (ali rabimo besedo "paper," ni važno) ima tudi, ko gre za dogodke ali v Evropi ali na drugem kontinentu SVOJE LASTNE ljudi, ki morajo in v resnici gledajo na vse dogodke z ameriškim očmi. Tako se tudi poročajo. Stuliti se v ta krog sploh nima smisla.

Uradna ameriška politika ima zunaj Amerike svoje lastne uradne zastopnike, ki poročajo, bodisi: kot poslaniki, bodisi kot konzuli nazaj v Ameriko tako,

kot oni sami gledajo z lastnimi ameriškim očmi na tuj svet. Stuliti se v te kroge s kakimi našimi idejami, nima nobenega smisla! Menda je to povedano za vsakega dovolj razumljivo.

Potreben kak razgovor, odgovor, debata?

Tisti, ki berejo na primer veliki Plain Dealer, ki izhaja v Clevelandu, je pa zelo razširjen in zelo upoštevan list po Ameriki, bodo in so našli članke Walterja Lippmana, ki je tudi pisatelj raznih knjig. Walter Lippman ima svoj urad, piše članke in jih dostavlja svojim naročnikom, napiše članek o gotovem, kot pravimo, aktualnem vprašanju in s tem smatra svojo nalogo za končano. Osebnostno smatram Walterja Lippmana za najboljšega ameriškega žurnalista. Kot tak je poznan in pripoznan tudi izven Amerike. Če se kdo kasneje oglasi k njegovim člankom — zakaj pa ne? Toda Walter Lippman je s pisanjem članka svoje delo končal in jasno, ne odgovarja nikomur.

Srbi imajo pogovor da "što se babi htilo, to se babi snilo." Po domače in po naše, da kar je "baba res hotela, da bi se ji sanjalo, se ji je končno tudi res sanjalo!" Morda potrebno malo razlage. Tisti, ki bi se rad bavil s kako kritiko, razlaganjem po svoje, naj se drži trditve, vsebine, ki je bila zapisana, kakor je bila zapisana, ker sicer bi se tudi po vzgledu ameriških Slovencev in pisanja pridružil "babi" in bi se mu res nekaj sanjalo, ker je pač hotel, da se mu to sanja!

Smrt rojaka v North Chicagi

North Chicago, Ill. — V ponedeljek, 19. februarja 1962, je umrl na svojem domu, na 1013 Jackson St., dobro poznani rojak Frank Keržič St., kateri je živel v tej naselbini 54 let.

Pokojni je bil doma iz Rakitne pri Borovnici. Pri hiši se je po domače reklo pri Merunu. Dočakal je starost 70 let. Tukaj zapuščajo žalučočo ženo Mary,

Morja široka polja

Po mnenju strokovnjakov morje vse premalo izkoriščano kot neizčrpen vir hrane.

Plankton — plast na površini morja, ki jo sestavljajo mikroskopske rastline in živali, od katerih ima morje deloma zelenkasto barvo — je največja skupnost živih bitij na zemlji in osnovna hrana ribam. Torej žive od planktona tudi ljudje, ki se hranijo z ribami.

Zaradi hitrega razmnoževanja ljudi na svetu so začeli znanstveniki proučevati možnosti, po katerih naj bi morje bolje izkoriščali kot vir hrane, saj je človek do zdaj iskal v njem le ribe, školjke, korale, ostrige in podobno. Preden naj bi postala svetovna morja neizčrpana polja, ki bi dajala ogromne količine hrane, morajo proučiti predvsem biološko osnovo planktona.

V zadnjih letih so začeli s takimi raziskovanji. Zahodno-nemški znanstveniki so s posebnimi ladjami raziskovali plankton med Islandom in Groenlandom, v območju Golfskega toka in v Vzhodnem morju. Jedro planktona je fitoplankton, ki ga sestavljajo mikroskopske majhne rastline. Stranskega pomena pa je živalski plankton.

Negibnost ali malenkostno gibanje je lastnost obeh vrst planktona. Sicer pa sodijo v plankton še meduze, celo zelo velike, vendar je pojem planktona omejen na mikroskopsko drobne organizme.

Fitoplankton sestavljajo alge diatomea in flagelata, ki rastejo v mraku, za fotosintezo pa zaradi klorofila vseeno potrebujejo nekaj svetlobe. V severnih morjih se fitoplankton 20 m

globoko, v tropskih pa 100 m. Alge flagelata imajo bičasta vlakna, s katerimi se lahko nekoliko samostojno gibajo, sicer pa skupaj z diatomeami lebdi v vodi. Ti organizmi so služaste beljakovine, ki imajo približno enako gostoto kot morska voda, v kateri živijo. Organizmi pa so nekaj težji od morske vode, zato začno sčasoma toniti in v globinah poginjajo. Med diatomeami, ki so lepo oblikovane, je nekaj posebnih vrst, ki zbirajo olje, ki jim služi kot pogonska moč, druge vrste pa imajo mehurje, napolnjene z lahkim celičnim sokom. Tudi diatome vodni tokovi dvigajo na gladino. Zooplankton je mnogo bolj živahen. Noctiluca je najpreprostejši in najbolj znan živalski plankton. Svetlika se in daje morju blesk. Noctiluca vsebuje lahek celični sok, zato plava na morski gladini. Ima biček in se ga da opaziti s prostim očesom. Živi v Severnem morju in se množi spomladi in jeseni. Po druzje utone v manj slanih plasteh morja. Ta plava v globini, v kateri ima z morsko vodo isto specifično težo.

Porazdelitev skupnosti planktona v navpični in vodoravni smeri je zelo zamotana. Kaže, da nastopa plankton v obliki "oblakov".

Z raziskovanjem planktona nadaljujejo. Doslej je sodelovalo pri tem približno 4000 ljudi.

— Polovico užitnih zemeljskih oreškov v Združenih državah predelajo v "oreškovo maslo".

Chicago, Ill. — Članstvo društva Sv. Stefana št. 1, KSKJ, opozarjam na redno mesečno sejo, ki se bo vršila v soboto, 3. marca. Je zelo važno, da se jo udeležite vsi!

Obenem opozarjam da bom kazal "Movie" slike v ned., 4. marca, ob 2:30 popoldne v dvorani cerkve Sv. Stefana. Nobene vstopnine in nobene kolekte ne bo vse popolnoma zastoj! Pridite vsi brez razlike, ali ste člani društva ali ne.

Pozdrav! John Gottlieb.

G. Roman Švajger - šestdesetletnik!

Cleveland, O. — Danes praznuje svoj 60. rojstni dan g. Roman Švajger z 1109 Norwood Rd. Rojen in živel je v Tržiču na Gorenjskem. Bil je znan cerkveni pevec in društvenik, a zaposlen je bil kot predilniški mojster v bombažni predilnici in tkalnici v Tržiču.

Konec vojne tudi njegovi družini ni prinesel zaželenega mira. Moral je zapustiti svoj dom in iti s tisoči drugih kot brezdomec skozi taborišče Judenburg in Spittal, od koder se je pred desetimi leti preselil v Ameriko.

Zena Hermina se mu je v soboto po osmih tednih vrnila iz bolnišnice. Želimo ji popolnega okrevanja, da bo mogla danes postreči slavljencu z dobrotami in veselju in zdravju in to v krogu cele družine; hčerke Marjetke in sinov Jureta in Romana, snahe Vide ter vnukov. Tržiški prijatelji slavljencu čestitamo k jubileju in kličemo: Na mnoga leta! J. Z

Posebnosti na televiziji

SREDA, 28. FEBRUARJA

Howard K. Smith (ABC, 7:30—8 zv.) Glavne tedenske novice.

Circle Theater (CBS, 10—11 zv.) Dokumentarno poročilo treh newyorških časnikarjev o mladini, ki se predaja mamilom.

David Brinkley Journal (NBC, 10:30—11 zv.) Razpravljanje o kubanskih beguncih v Miami, Florida.

CETRTEK, 1. MARCA

Zimski karneval v Sun Valley (ABC, 10—11 zv.) Lepote zimskega športa in nastopi zabavnikov.

PETEK, 2. MARCA

Telephone Hour (NBC, 9:30—10:30 zv.) Glasba Irvinga Berlina. (V barvi).

Eyewitness to History (CBS, 10:30—11 zv.) Walter Cronkite poroča glavne tedenske novice.

SOBOTA, 3. MARCA

Accent (CBS, 1:30—2 pop.) Prvi del sporeda o življenju v elizabetinski Angliji.

NEDELJA, 4. MARCA

Wide World of Sports (ABC, 5—6:30 pop.) Končni dogodki na mednarodnih smučarskih tekmah v Chamonixu, Francija.

Twentieth Century (CBS, 6—6:30 pop.) "Doba zaskrbljenosti" — Drugi del študija o moderni psihiatriji (Filmano v Menninger kliniki).

PONEDELJEK, 5. MARCA

Ekspedicija (ABC, 7—7:30 zv.) Ruski alpinisti v Pamir gorovju v Sovjetski Centralni Aziji, v višini 20,000 čv.

Cas: E.S.T.
Kanali v Clevelandu: NBC—3
ABC—5
CBS—8

Josip Jurčić:

DOKTOR ZOBER

IZVIREN ROMAN

Položaj bi se bil škodoželjnemu gledalcu zdel humorističen, a za našega prijatelja je bil vendar proklete ozbiljen. Svoje blago čez noč tu pustiti, to vendar ni mogel.

Zadnji poskušaj: da-li je možno sultana prevariti? Ivan gre počasi po stezi, kakor da bi resigniral na svoj zavoj, pak se skriva za bližnji grm.

To je na videz pomagalo. Sultan je bil prevarjen, vstane, pusti svoje mesto in s počasnim korakom, kakor zadovoljen kmet v nedeljo popoldne med njivami, koraca proti gradu. A tu se obrne zopet, sede na zadnjo plat svoje kosmatine, podpre s sprednjima nogama široko obrabeno glavo in široke prsi in gleda, kakov je ta svet in kaj se godi po njem. Gleda in ne dopada mu, kar vidi. Izza grma je stopil Lisec in gre proti svoji culi. Pride do nje in jo srečno prime, pod pazduho dene in odnesti hoče. A tu je bilo pa sultanovega potrpljenja konec, hipoma on vstane in v velikanskih skokih čez tri krtine, čez strm in grm navzdol dirja. Lisec ga vidi in vedoč, da se ljuto vrže nanj, če mu plena brž ne izroči, metne svoje zavito orodje hitro od sebe proč, psu nasproti, pes skoči na nje in bila sta zopet v prejšnjem položaju.

Tu je moral kdo domačih na pomaganje priti in psa odpraviti. Ali v grad on vendar ne more sam, on, ki je bil tako odpravljen iz njega! In drugega človeka ni bilo nikjer videti, mrak je bil vedno večji. Vendar zaživlja proti gradu in zakličče, enkrat, dvakrat. Okoli ogla pride umazana dekla in trebalo je mnogo migljajev, predno je blizu prišla, a pes ni hotel iti ž njo, morala je pretujati biti, zato odide s tolažbo, da bode gospej povedala. Lisec je že mislil reči, da tega ne treba, a vendar ni rekel.

Po stezi pride stara gospa. Počasi stopa s svojo palico. Od daleč že Lisca bistro gleda. Prišedši do njega, obstane.

"Vi ste tisti inženir?" čudeč se vpraša.

"Da, milostiva gospa, prosim, odpravite svojega psa, da morem svojo culo pobrati," reče on ostro.

Starka pobere zavoj in ga da Liscu. Psa prime za ovrtnik in ga z roko pohvali, Ivan hoče po tistem poklonu kar oditi. Kaj je mogel z blazno damo govoriti? Neki strahu podoben čut ga je vlekel od nje proč.

"Čakajte, gospod," pravi pak ona mirno in z dobrohotnim glasom:

"Jaz se imam še opravičiti pred vami, da vam nisem kvartirja dala. Ne zamerite. Tečas je bil tak dan za mene. Jaz sem bolna. Ne vem, kaj sem vam govorila, a ne mislite več na tisto. Sicer tudi ni, da bi pri nas stanovali, vi ste mlad, jaz imam mlado hčer. Če menj pride v družbo takih ljudi, kakor ste vi eden, bolje za njo. — Kakovo imate postrežbo v vasi? Gotovo slabo, če kaj potrebujete, pošljite k nam. Ali pa vam jaz pošljem, če kaj želite!"

"Hvala, gospa," odgovori Lisec nekako boječ, a tudi močno iznenaden. Govorila je sicer odločno, a popolnoma pametno in razborito. O oni blaznosti, v kateri jo je prvič videl in o kateri mu je že voznik pripovedoval, ni bilo ničesar na njej.

"Če kaj potrebujete, pošto dajte, po komer je, ali meni ali gospodični Senčar, ženirati se pri nas ni treba. Sami pač ne hodite, ker kakor sem vam že rekla, nemam rada obiskovanj. Kje ste potem stanovanje dobili?"

"V vasi doli," odgovori Lisec.

"V čigavi hiši? Ne veste imena?" vprašuje gospa čisto lahko in ravnodušno, kakor se govori, da se sploh kaj govori.

"Pri Solarju."

"Kaj? Tako se ne pravi nobeni hiši," pravi stara gospa in

se na pol nasmehne, dasi resno.

"Pač, gospa, morda pa vam je v spominu samo drugo ime, ki sem ga tudi mnogokrat čul, to je staro hišno ime: pri Zobru."

"Kje? Zakaj pri njem!" zavpije gospa naenkrat, zgane se, pogleda ga z živo ostrostjo in se obrne od njega. Kak besjo je obšel?

Izprememba je bila v obnašanju gospe tako nagla, prehod iz najpametnejše govorjene diskusije v neko bolešno nervoznost tako čuden, da je Lisec med potom mislil: tu so morali posebni dogodki kriviti biti. In ko je tako premišljal, zapazi, da ne hodi sam proti Volčjaku, nego da ima spremeljvalca, grajski pes je šel ž njim. Ko je videl, da je gospod govoril z njegovo gospodinjo, spoznal je sultan, da je tu prijatelj, hotel je tedaj svojo sitnost s posebno uslugo popraviti. Spremi Lisca do vasi, tam pa se obrne, to se ve, brez slovesa.

Šesto poglavje.

Drugi dan je delal Ivan doma v izbici "Zobrovega doktorja". Izenada je dobil "obiskovanje", kakršnega se ni nadejal. Potrkalo je na vrata in misleč, da prihaja njegov strežaj — vaški postopač slepi Lovš — niti ni glave od papirja vzdignil, na katerem je risal.

"Kaj češ?" vpraša nevoljen.

Zdajci čuje pozdrav in ne navaden ženski glas. Hitro vstane in se obrne. Pred njim je stala takozvana "teta" iz grada in pokladala malo, z belim prtom pol pokrito košarico na mizo, iz katere so gledali vratovi kacic treh vinskih buteljč vabljivo med svet. Poleg tete pak je bil zvaneč od včeraj veliki pes in radovedno Lisca pogledal, potem pa počasno šel v kot rekognoscirat.

"O gospa..." vsklikne Ivan.

"Nič gospa, če smem prostiti; gospodična, še zmerom le gospodična Amalija Senčar. Glejte, niti prav predstavljeni vam nisimo, a vendar vso etiketo na stran puščamo in mlade gospode v njihovih svetličih doma obiskovati moramo, ki niti naših imen ne poznajo! Ni li to še večja nesreča, nego da se na stara leta moramo še gospodična imenovati?"

"Že zadnje ni nesreča pri vas, gospodična, če ste dostikrat pri tako dobri volji, kakor denes," reče Lisec.

In smeja se, sede stara gospodična na stol, katerega ji Ivan ponudi.

(Dalje prihodnjic.)

— Okoli 85 odstotkov višjih šol v Združenih državah nimalastnih telovadnic.

V Št. Vidu na Glini je 14. jan. t. 1. obhajal 80-letnico g. Anton Demšar; do leta 1941 župnik v Zasiptu pri Bledu na Gorenjskem od maja 1945, pa do zdaj dušni pastir v šentviški bolnici usmiljenih bratov na Zg. Koroškem. Jubilant je bil rojen 1882 v Tržiču na Gor.; bil 14. jul. 1906 posvečen; kaplanoval po več farah ljubljanske škofije; kot Gorenjcu pa mu je bila najljubša Gorenjska ter je zato 1927 zaprosil za faro Zasipt, ki jo je tudi dobil. Ko so Nemci zasedli Gorenjsko, je bil tudi on pregnan. Njegovega častiljivega jubileja se niso s hvaležnostjo spomnili samo bolniki, za katerih dušni blagor tako goreče skrbi, marveč tudi šentviški farani, saj gospod rad pomaga tudi pri farnem dušnem pastirstvu, kolikor največ more. Tudi mi mu želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

moderne smeri Marijana Kozina t. 1. obhajal 80-letnico g. Anton Demšar; do leta 1941 župnik v Zasiptu pri Bledu na Gorenjskem od maja 1945, pa do zdaj dušni pastir v šentviški bolnici usmiljenih bratov na Zg. Koroškem. Jubilant je bil rojen 1882 v Tržiču na Gor.; bil 14. jul. 1906 posvečen; kaplanoval po več farah ljubljanske škofije; kot Gorenjcu pa mu je bila najljubša Gorenjska ter je zato 1927 zaprosil za faro Zasipt, ki jo je tudi dobil. Ko so Nemci zasedli Gorenjsko, je bil tudi on pregnan. Njegovega častiljivega jubileja se niso s hvaležnostjo spomnili samo bolniki, za katerih dušni blagor tako goreče skrbi, marveč tudi šentviški farani, saj gospod rad pomaga tudi pri farnem dušnem pastirstvu, kolikor največ more. Tudi mi mu želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

Velikovski zdravnik dr. Petek je znana slovenska osebnost na Koroškem. Že nekaj desetletij vodi t. i. napredni slovenski politični tabor. Politično predstavljati, odnosno zastopati slovensko stvar na Koroškem je dvakrat težka zadeva. Pretekli mesec je g. dr. Petka zadela huda nesreča. Izgubil je soprogo go. Jožefo, ki je vsa leta zvesto delila z njim težo odgovornega zdravniškega poklica kot tudi nič manj lahke breme koroškega slovenskega političnega delavca. Rajnko gospo so 9. jan. pokopali na šentruperškem pokopališču. Dr. Fr. Zeichen, šentruperški župnik, je ob asistenci vpokoj. kateheta g. Orla opravil pogrebne obrede in se v lepem govoru poslovil od rajnice, kateri so razen tega tudi pevci iz Št. Vida v Podjuni še zadnjič zapeli slovensko, tokrat pa žalno v slovo. Naj počiva v miru! Gospodu doktorju naše sožalje!

V okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo je gostovala 10. in 11. t. m. v Celovškem Mestnem gledališču operna Sloven. gledališča v Ljubljani. V soboto zvečer je izvajala opero slavnega ital. skladatelja Verdija "Nabucco," v nedeljo popoldne pa je predstavila izvorno opero sloven. skladatelja

Koncem januarja so se v Avstriji pomerili srednjeevropski smučarski skakalci. Najboljša je bila nemška skakalna ekipa (vrsta); s prav majhno razliko v točkah ji sledi avstrijska; tretje mesto pa je zavela Jugoslavija. Borba med posamezniki je zmogala jugoslovska, boljše slovenska reprezentanca. V njej je bil med posamezniki najboljši Jeseničan Ludvik Zajc, ki je napravil tako na gledalce kot tudi na strokovnjake izreden vtis. Sicer so pa izredno neugodni vremenski pogoji v Bischofenu ovirali na splošno vse tekmovalce, da niso mogli razviti vseh sposobnosti.

V nedavnem poročilu o smrti ljublj. kanonika dr. T. Klinarja je stalo po pomoti, da je bli župnik v Blačah; biti bi moralo: v Cačah. J. S.

— V Združenih državah je okoli 1,200 predilnic bombaža.

POTUJTE Z AIR-INDIA

IZ NEW YORKA

JUGOSLAVIJA

IZVRSTNE ZVEZE

PREKO

LONDONA - PARIZA - FRANKFURTA

BOEING 707 INTERCONTINENTAL JETS

SAMO \$533.¹⁰ OBRATNA VOŽNJA

17-dnevna ekonomična izletniška voznina Do 31. marca 1962

Samo 10% are — plačilni rok do 24 mesecev

Naši uradi v U.S.A. in Evropi vam bodo pomagali dobiti Vaše sorodnike in prijatelje v U.S. po znižani imigrantski voznini (veljavni od 15. oktobra do 15. julija).

Obiščite Vašega potniškega zastopnika ali

AIR-INDIA

The airline that treats you like a maharajah!

Suite 1342, Hanna Bldg., Cleveland 15, O., Tel.: 861-2636

Ameriška trgov. zbornica za svobodnejšo zunanjo trgovino

WASHINGTON, D.C. — Ameriška trgovska zbornica se je na zadnji plenarni seji glavnega odbora odločila, da podpre Kennedyev načrt za svobodnejšo zunanjo trgovino. Do sklepa je zbornica prišla šele po dolgem posvetovanju, kjer je bilo mnogo glasov za načrt, mnogo pa proti. Zbornica zastopa namreč okoli 3,300 lokalnih zbornic, ki so glede zunanje trgovine zelo različnega mnenja.

Vsekakor je sklep zbornice velike važnosti za Kennedyevo gospodarsko politiko. Ker so se na podobno stališče postavile tudi AFL-CIO unije, je sedaj edino le Ameriška industrijska zveza, ki se ni odločila ne za ne proti. Ta se nagiba v smer carinske zaščite.

MALI OGLASI

NAPRODAJ

- 1.—Blizu East 222. ceste — zidan bungalov, 4 in pol sobe, popločena kopalnica, polna klet, podstrešje, 1 in pol garaža, vse v zelo dobrem stanju. Cena \$19,500.
- 2.—Blizu East 185. ceste — kolonijal tipa hiša, 5 sob, garaža, skoro nova. Cena \$17,900.
- 3.—Blizu East 185. ceste — bungalov, 5 sob, jako čista znotraj in zunaj, garaža. Cena \$15,800.
- 4.—Blizu Grovewood Ave. — hiša, 5 spalnic, 2 kopalnici. Cena \$14,800.
- 5.—Blizu Holmes Ave. — hiša za dve družini, 5 in 5 sob. Cena \$16,500.
- 6.—Na Richmond Hts. — skoro nova hiša ranč tipa, fino izdelana, priključena garaža za dva avtomobila. Lot 100x400. Se dobi po zmerni ceni.

John Knific Sr. Realty
820 E. 185 St. IV 1-9980

V najem

Eno opremljeno stanovanje z 2 sobami, eno neopremljeno s 4 sobami in eno z 2 sobami. Kličite VI 2-5132. (43)

Stanovanje se odda

4 neopremljene sobe, za \$35 mesečno na Addison Rd. Kličite FL 1-4873. (45)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

MALI OGLASI

Sobe se oddajo

Tri opremljene sobe s kopalnico se oddajo moškemu, ženski, ali dvema osebama na 1051 E. 68 St. —(43)

Sobe v najem

Štirisobno stanovanje, na novo dekorirano, s kopalnico, zgoraj in garaža se odda na 6705 Schaefer Ave. Prednost ima par srednje starosti. —(43)

Hiša naprodaj

Brooklyn — 6-sobna enodružinska, 3 velike spalnice, polna klet, 1 1/2 garaža. Zdjaj prazno, se lahko takoj vselite. Vpraša za \$12,900.

GALA REALTY — TU 6-3510 (42)

Kirtland-Willoughby Hills okolica

4 spalnice, Colonial hiša, 6 let stara, klet, priključen breeze-way in garaža, lot 100x200, na lepem kraju. \$22,900. CLifford 6-1136. —(43)

Addison Rd.

Šest lepih čistih sob se odda, tri spalnice, spodaj, veranda, parna gorkota, na novo dekorirano. EN 1-4136. (42)

Štiri sobe

oddajo v najem na 6211 Glass Ave. zgoraj. Samo odraslim.

Tri sobe

oddajo v najem na 1236 E. 61 St. spodaj. Vprašajte na 1115 Norwood Rd. (44)

Soba se odda

Soba se odda moškemu ali dvojici, hrana na razpolago, v Euclidski okolici. Kličite RE 1-5592. (43)

V okolici sv. Vida

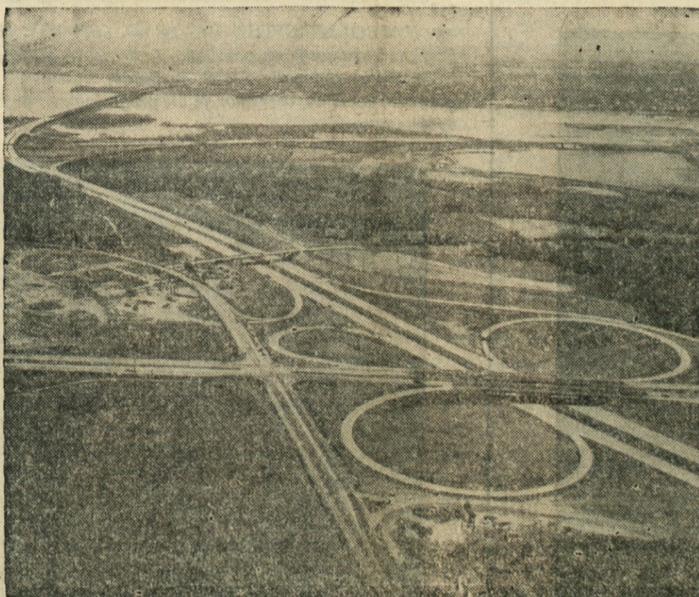
4-družinska, mesečni dohodek \$265. Zahteva \$17,900. Se mora prodati.

J & M REALTY

UT 1-7906 6530 St. Clair Ave. —(43)

Pozdravljeni! — Naznanim vam da sem dobila LOVIAN CAPSULES ter vam pošiljam naročilo še za nadaljne 4 dolarje, zato ker sem se prepričala, da v resnici pomagajo, kar bom povedala drugim! Lepa hvala vam in Z Bogom! — M. K., McDonald, Pa. To je ena izmed tisoč oseb, ki so jim LOVIAN CAPSULES pomagale. Prepričani smo, da bodo pomagale tudi vam!

Razprodajamo po celi U.S.A. 25 - \$1.95 — 50 - \$3.69 — 100 - \$6.49
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd. Cleveland 10, Ohio

PRESTOLNIŠKA DETELJICA — Slika kaže povezavo avtomobilskih velecest v neposredni bližini Washingtona, D. C., ki predstavljajo glavno zvezo med državama Maryland in Virginia. Slika je bila posneta z marylandske strani preko reke Potomac v smeri proti južni Alexandriji.

Karel Mauser:

Puntar Matjaž

Povest iz časov kmečkih puntov in turških bojev.

VII.

Pršla je košnja. Kmetje so kosili grajske travnike. Stari Samec je že dolgo opazoval sina. Kar se je vrnil Sedmenikov iz leonsteinske ječe, je fant ves drug.

Prav ustrašil se je. "Opuntati se je treba, oča. Krivica že teče čez rob."

Stari Samec je človek, ki sovraži vse, kar je grajskega, toda v spor z grajsko gospodo še ni prišel. Zato skuša fanta krotiti.

"Si videl, kaj je bilo z Matjažem?"

"Ko bi bili vsi taki, bi bil tudi valpet ponižnejši. Vidi, da se ga vsi bojimo."

Samec se boji za sina.

"Kaj bi sam rinil v ječo! Še tako se prehitro odpre!"

Vid mora misliti na Smrečnikovega Florijana.

"Če se vsi opuntamo, bo ječ premalo. Kdo bo pa gospodi delal?"

Samec kar stopiclja. "Fant ne zaleti se, ne bo ti žal."

Vid nič ne reče.

Odkar se je Matjaž vrnil, premeva Samec misel, ki se ji ne more prav vdati.

Ko bi Vaznikova prišla k hiši, bi se nemara fant unesel. Zenske prošnje so močnejše od moške besede.

Toda Samec ne bi šel še rad v kot. Saj nima nič dobrega, skrb se vleče iz dneva v dan, toda potlej bo imel Vid prvo besedo.

To Samca zadržuje.

Toda Vid je tak, da se Samec boji zanj. Vsak večer je pri Sedmeniku. Pa ne samo Vid. Ravenci prihajajo, še iz Sekolč kane kdo. Zadnjič je videl Stočenovega iz Vapovč in Pečnikovega iz Hodajnič.

Nekaj imajo med sabo. Matjaževa ječa je razburila ljudi. Sovraštvo proti valptu in gospodu raste. Naj se kaj zgodi, kdo bo nesrečen? Vid je kar zazijal, ko je stari Samec sprožil misel. Ni mogel verjeti.

"Če ti je prav, meni je. Naj pride Barbara k hiši."

Vid s priprtimi očmi opazuje očeta.

"Kako, da ste se premislili, oča?"

"Časi so taki", se izvija Samec.

Vid ve, kaj očeta tišči, toda nazaj ne more.

"Kakor se vam bolj prav zdi", reče nekam malomarno.

Samec je mislil, da bo pokazal večje veselje. Skoraj mu je žal, da je sprožil misel.

"Z Vaznikom sem govoril", se ne more več umakniti.

"Kdaj mislite, oča?"

"Sam odloči."

Samec v zadregi gleda v mizo.

Potlej je počasi izhrka:

"Da ne boš s tako silo tiščal v nesrečo. Da se ti bo vsaj Barbara smilila."

Tako je Samec hotel prikleniti sina na dom. Ko je pri ohceti Sedmenikov Matjaž napil

Vidu in Barbari, je Vid skrivnostno dejal:

"Ko bi človek vse naprej videl, bi se morda ne ženil." Matjaž je besede hitro zavil na šalo.

Barbara bi že tako rada pestovala. In pozimi je na Dholic lepše, če je več ljudi pri hiši."

Barbara se je ujela z Agatinimi očmi, ki so strdeno gledale čez mizo.

Agata že ve.

Barbara ne bo nič rekla, če bo Vid tak kakor Matjaž.

Ko sta Matjaž in Vid za hip sama, se Sedmenikov ne more premagati, da ne bi na glas povedal, kar je že zdavnaj mislil:

"Veš, Vid. Mož je le mož. Fant nima tiste besede. In včasih je od besede veliko odvisno."

Samčev ga dobro razume. "Sam sem že na to mislil. Barbari sem vse povedal."

"Dobre žene sva dobila", se sladko razklene v Sedmenikovem.

"Hvala Bogu", pritrđi Vid. "Če bi do kaj prišlo, se ne bo do zlomile."

Matjaž in Vid mislita na večerne pogovore, ki so se odvijali v Sedmenikovi hiši.

Opuntati se je treba, zarjuti, da se bosta stresla gospoda in cesar.

Preveč je davkov in tlake.

Julij je bil vroč, kakor se za tak mesec spodobi. Nad dholskim bregom se je zrak tresel od vročine, kakor da se vseposod v nenehnem kolobarju sučejo drobne mušice.

Kmetje so prav čakali noči, da se je zrak ohladil. V hišah ni bilo moč zdržati.

Les je bil pregret, skodle pa zvite.

Možje so se nakapali pred Sedmenikov dom. Posedli so po klopeh, klepetali o tem in onem, vsi pa čakali, da je pogovor zavil na vsakdanje križe, na tlako, na cesarja, na davke in na Turka.

"Nekaj zidajo, se sliši, le vojakov ni", je načel pogovor Vaznik. "Se reče, vojaki bi bili, pa denarja ni dosti. Cesar je kakor vodnjak, ki ima večji odtok kakor pritok. Nič ne ostane v njem."

Stari Sedmenik se je smejal. "Nič mu ne zaleže."

Kmetje so prišli v pravi tir.

Tako radi so zvrnili iz srca, kar jih je kar naprej grizlo.

Vaznik je nocoj dobre volje. "Oni dan sem bil na Zilji."

Niso prav nič drugačni kakor mi. Kregajo se, ko valpet pride, so ponižni. Ko odide, kolnejo še njega. Gospoda ni nikjer nič boljša. Sedi na gradu in gospodari po svoje. Če je letina slaba, pobere, kar imaš zapisanega, če je valpet tak kakor naš, pobere še kaj več. Nobeden se ne ozira, če kaj ostane ali ne. Grad hoče svoje.

"Vsi žiljani bi se koj opuntali. Jih je nekaj, ki bi kar udarili."

Možje kimajo.

"Povsod je zlodej, nič ne prebereš", se odpre beseda zdaj celo Meševcu, ki redko kdaj kakšno reče. "Zadnjič sem naletel na češnika iz Laz. Vaznik ga dobro pozna. Kljel je kot sam Turek ne more. Pravil mi je, da se še tam v špitalu kmetje rinejo z gospodo. Ortenburški oskrbnik je menda sila natančen. Kar je res, ob vseh davkih, ki jih imajo, bi cesar in gospoda že lahko nekaj napravili, pa je videti, da vselej, kadar se zbero, govore samo o davkih."

Da se je celo Meševc razgibal, je Matjaža prijetno zadelo. Je res tako, da kmeta bolj boli davek kakor biraška palica.

"Ljudje so se davkov najedli", zgrabi zdaj za besedo Matjaž. "Se nemškimi kmetom ni vse prav, kakor je slišati."

Meševc se koj spet vtakne.

"Mi je pravil češnik tam od Beljaka, da imajo nemški kmetje enega, ki jih kar naprej šunta. Od one strani je doma, ne vem natančno. Wun-

derlich se piše in, kakor češnik ve povedati, ima na svoji strani tudi obrtnike. Še tem ni vse prav, pa vem, da jim več ostaja kot nam."

Pogovor je za hip ustavil Samčev Vid.

Meševc, ki je bil ta večer dobre volje, ga je koj ošvrknil. "Se vidi, da ne more od žene. Vaznik bi lahko še počakal."

Matjaž se je presedel in napravil prostor Samčevemu.

Pogovor se je kar vlekel. Ko so obrali davke in desetino, so prišli na Turka. Tudi čajnika je omenil eden.

Oštrnik, ki je sedel med možmi, se je žalostno zganil.

Matjaž, ki je ta večer malo govoril, je samo mimogrede dejal:

"Dobro, da ga ni."

Koj potem je vstal Oštrnik in povosčil lahko noč. Spomin, ki se je zbudil, ga je bridko zapel. Da bi imel sin grob pri cerkvi, unesel bi se že bil. Tako pa ga ne more pozabiti. Bog ve, v kakšni ječi se belijo njegove kosti?

Za Oštrnikom so se pričeli vzdigovati tudi drugi. Drug za

drugim so kapljali v temo.

Matjaž in Vid sta ostala sama.

"Vre", je rekel votlo Matjaž in sklenil roke na kolenih.

"Kadar se v kmetu nekaj vzdigne, ne potlači nobena sila več nazaj."

"Včasih me le zaskrbi", težko izdavi Vid. "Mislim in mislim in ne pridem na kraj. Kako, da se že včasih niso opun-

tali? Bog ve, če ne za to, ker je morila že nekaj dni sem. so bili modrejši od nas."

Teško je povedal, toda moral je zvaliti iz sebe težo, ki ga

Matjaž je dolgo molčal. (Dalje prihodnjič)

Dragi naročniki!

Tiste, ki prejimate Ameriško Domovino po pošti, lepo prosimo, da nam vsaj en teden pred selitvijo sporočite svoj novi naslov. Tako boste list nepretrgoma redno prejeli, nam pa boste prihranili poštnne stroške, kateri znašajo sedaj po 10 centov za vsako vrnjeno številko. Najlepša hvala za tozadevno sodelovanje!

Uprava

STOLETNIK — Slika kaže posnetek 105 let starega Rusa Gadaka Sozancoa iz vasi Glagdov v domači noši.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Vse trajno kodranje SAMO ENA CENA

IZBERITE OD NAJBOLJŠIH
COLD WAVES • MACHINELESS • MACHINE

445

vključno umivanje las
kodranje in rezanje las
Garantirano
Reg. \$10 do \$25

Najboljši licenzirani operatorji
Posebna raztopina za težke lase
Izberite si iz naše velike nove zaloge
eno, posvobod oglaševano trajno kodranje
— neozirajte se na ceno. Prepričajte se
sami, da za najlepše trajno kodranje ni
potreba plačati več.

Zakaj bi si lase kodrali sami, če vam
to lahko napravijo strokovnjaki; vključno
umivanje glave, kodranje in striženje,
za manj denarja!

ANDRE DUVAL

406 Euclid, drugo nadstropje. SU 1-3161. Edini tak salon v Clevelandu z samo eno ceno.

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

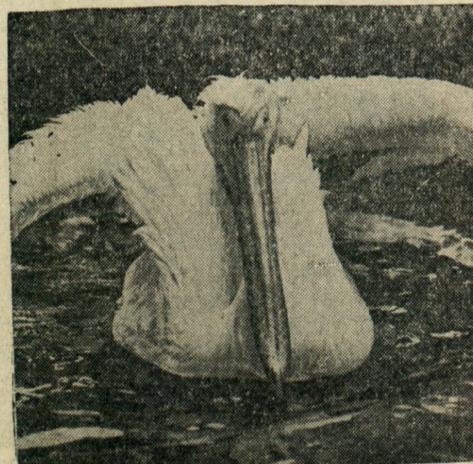
Henderson 1-2088

Kenmore 1-6300

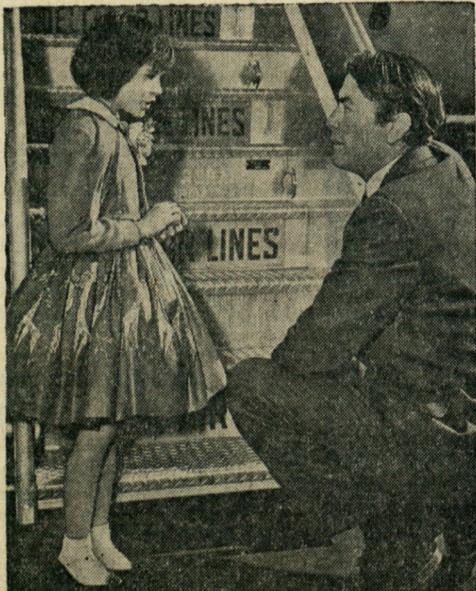
Moderno podjetje — Zmerne cene

NAJBOLJŠI SVOJE VRSTE — Stiri leta stari Matt Stearns kaže svojemu psu, kako hudo mora gledati na razstavi, da bo zmagal. Ali se je buldog ravnal po nasvetu gospodarja ali ne, vsekakor je bil proglašen za "najboljšega" svoje vrste.

PRI JUTRANJI GIMNASTIKI — Pelikan Peter v živalskem vrtu v Londonu na Angleškem preskuša svoja krila na jutranjem izletu.

"OČE IN HČERKA" — Gregory Peck je pričakal na letališču v Los Angeles 9 let staro Mary Badham iz Birminghama v Alabami, ki bo v filmu igrala njegovo hčerko.

CHICAGO, ILL.

ROOMS TO RENT

Sobe — dnevno ali tedensko — za moške ali ženske — čiste, udobne, domače, izvrstna kafeterija, dobra transportacija. DUNCAN Y.M.C.A., 1515 W. Monroe St. (42)